

Sygn. akt: II S 278/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny- Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Beata Tabaka

SSO Magdalena Meroń-Pomarańska

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi: P. M.

przy uczestnictwie: Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie

o stwierdzenie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dotyczącej postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt I Nc 7/16/N

p o s t a n a w i a :

1. stwierdzić przewlekłość postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt I Nc 7/16/N;
2. przyznać od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżącego P. M. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. polecić Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie zwrot na rzecz P. M. kwoty 100 (sto) złotych uiszczonej jako opłata sądowa od przedmiotowej skargi.

SSO Beata Tabaka SSO Grzegorz Buła SSO Magdalena Meroń-Pomarańska

UZASADNIENIE

Skarżący P. M. we wniesionej do Sądu Okręgowego w Krakowie skardze z dnia 3 października 2016 roku (data stempla pocztowego) domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie o sygnaturze akt I Nc 7/16/N, przyznania od Skarbu Państwa kwoty 20.000 zł oraz zasądzenia kosztów postępowania skargowego. W uzasadnieniu powyższego skarżący podniósł, że w dniu 30 grudnia 2015 roku wniósł pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 1500zł. Skarżący podniósł, że pierwsza czynność Sądu w tej sprawie miała miejsce w dniu 20 czerwca 2016 roku, a także iż do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania nie zostało w niej wydane orzeczenie kończące to postępowanie. W ocenie skarżącego w związku z zaistniałą przewlekłością zasadnym jest domaganie się przyznania kwoty 20.000zł.

Działający w imieniu Skarbu Państwa Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie, zgłaszając swój udział w sprawie, domagał się oddalenia skargi. Prezes w odpowiedzi na skargę przedstawił przebieg postępowania w sprawie I Nc 7/16/N, podnosząc że w dniu 28 października 2016 roku został wydany nakaz zapłaty. Zdaniem Prezesa Sądu jakkolwiek w sprawie można dostrzec nieterminowość czynności podejmowanych przez referendarza sądowego, to jednak usprawiedliwieniem dla czasu trwania tego postępowania, była duża ilość spraw w referacie orzekającego, wynosząca 700 spraw.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna w zakresie żądania stwierdzenia przewlekłości postępowania, natomiast jedynie częściowo zasługuje na uwzględnienie co do żądanej kwoty finansowej rekompensaty z tego tytułu.

Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, z późn. zm.), strona może wnieść skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania, tj. o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. O naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki można mówić tylko wówczas, gdy z przyczyn leżących po stronie Sądu postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności i wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie wtedy, gdy długotrwałość postępowania jest wynikiem działań stron ukierunkowanych na wstrzymywanie biegu postępowania lub powodujących konieczność podejmowania przez Sąd czynności skutkujących przedłużaniem się postępowania ze względów proceduralnych (np. konieczność przesyłania odpisów orzeczeń, informacji, zawiadomień, dołączenia akt innych postępowań sądowych lub organów). Skarga na przewlekłość postępowania może być skuteczna jedynie wówczas, jeżeli zwłoka nastąpiła na skutek działania lub bezczynności sądu. Chodzi zatem o to, aby czynności sądu zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki, która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008 roku, sygn. akt II S 6/08, KZS 2008/11/70). Dla skuteczności wniesionej skargi istotne znaczenie ma spełnienie wymogu wniesienia jej w toku trwającego postępowania (art.5 ust.1 w/w ustawy).

Odnosząc powyższe uwagi do przebiegu postępowania w przedmiotowej sprawie nie sposób odmówić racji skarżącemu, że doszło w niej do naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W ocenie Sądu Okręgowego dla wyniku niniejszego postępowania skargowego nie ma znaczenia okoliczność, iż w dniu 28 października 2016 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, kończący to postępowanie. Sąd Okręgowy podziela bowiem pełni stanowisko wyrażane wielokrotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż przez pojęcie „wniesienia skargi w toku postępowania” należy rozumieć wniesienie jej do momentu uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2013r. III SPZP 1/13, OSNP 2013/23-24/292).

Oceniając sprawność postępowania w sprawie I Nc 7/16/N bez wątplenia dostrzec można okresy spoczywania sprawy bez jakiegokolwiek biegu. Jak trafnie zarzucił skarżący po wpłynięciu sprawy do Sądu Rejonowego, co nastąpiło w dniu 4 stycznia 2016 roku, i dokonaniu niezbędnych czynności techniczno-organizacyjnych, pierwsza czynność Sądu, a w zasadzie referendarza sądowego, miała miejsce w dniu 20 czerwca 2016 roku, a więc po prawie 7 miesiącach. Z kolei po udzieleniu przez powoda odpowiedzi na wezwanie sądu w sprawie braków formalnych i zmianie referenta w sprawie, kolejna czynność Sądu nastąpiła 27 września 2016 roku (ponowne wezwanie o usunięcie braków formalnych), a więc po ponad 2 miesiącach od wyznaczenia nowego referenta w sprawie. Dalsze czynności Sądu miały miejsce już po wniesieniu niniejszej skargi na przewlekłość postępowania, co nie może ująć z pola widzenia.

Stwierdzić należy, iż uczestniczący w postępowaniu Prezes Sądu Rejonowego w odpowiedzi na skargę w zasadzie potwierdził fakt zaistniałej przewlekłości. Sąd Okręgowy rozumiejąc sytuację związaną z dużym obciążeniem referendarza, któremu sprawa została przydzielona do rozpoznania, nie może jednak uznać wyjaśnień Prezesa Sądu za wystarczające dla oddalenia niniejszej skargi. Wskazać bowiem trzeba, że skarżący w jakikolwiek sposób nie przyczynił się do zaistniałej sytuacji, a beczynności Sądu wynoszącej prawie 7 miesięcy nie da się usprawiedliwić dużą ilością spraw w danym referacie, gdyż nawet w przypadku referatów wynoszących jednocześnie 700 spraw, systematyczne podejmowanie czynności, przy uwzględnieniu kolejności ich wpływu, winno doprowadzić do dużo szybszego nadania biegu tej sprawie.

Z powyższych względów skarga P. M. w zakresie w jakim domagał się on stwierdzenia naruszenia jego praw do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki musiała zostać uznana za zasadną. Dlatego też w oparciu o art. 12 ust. 2 cyt. ustawy należało stwierdzić przewlekłość postępowania objętego skargą, o czym orzeczono w punkcie 1.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można jednak uznać, iż skarżący zasadnie domaga się przyznania kwoty 20.000zł z tytułu stwierdzonej przewlekłości postępowania. Zwrócić należy uwagę, że powyższa kwota stanowi ponad trzynastokrotność przedmiotu postępowania w sprawie I Nc 7/16/N (1500zł). Przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie, iż przyznana od Skarbu Państwa kwota z tytułu stwierdzonej przewlekłości realizuje funkcję kompensacyjną skargi wnoszonej w trybie ustawy z 17 czerwca 2004 roku, stanowiąc swoiste zadośćuczynienie rekompensujące krzywdy o charakterze niematerialnym. Wielkość tej rekompensaty w sposób oczywisty musi być powiązana z rodzajem postępowania, w którym doszło do naruszenia prawa strony, a także do czasu trwania tej przewlekłości. Uwzględniając oba te aspekty stwierdzić należy, że w tej sprawie jakkolwiek przyznana kwota od Skarbu Państwa jest kwotą minimalną jaka może zostać przyznana w sytuacji stwierdzonej przewlekłości, to jednak stanowi odpowiednią finansową rekompensatę, która nie ma jedynie charakteru symbolicznego, lecz istotną ekonomiczną wartość w stosunku do rodzaju postępowania, które zostało zainicjowane przez skarżącego. Kwota ta i tak jest wyższa niż roszczenie dochodzone przez niego.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy orzekł jak w punktach 1, 2 i 3 sentencji na podstawie art. 12 ust. 1, 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

Ponieważ skarga co do zasady została uwzględniona Sąd zgodnie z art. 17 ust.3 w/w ustawy nakazał zwrot na rzecz skarżącego uiszczonej przez niego opłaty sądowej w wysokości 100 zł.

SSO Beata Tabaka SSO Grzegorz Buła SSO Magdalena Meroń-Pomarańska